

کاربرک درس ششم؛ «آداب زندگانی»

- ۱- با توجه به عبارت زیر، معنی واژه‌های (مغیلان) و (مادام) به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)
- «بدان که مردم بی هنر، مادام بی سود باشد، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد، نه خود را سود کند و نه غیر خود را»
- (۱) درختان - پیوسته (۲) گیاه خاردار - همیشه (۳) بوته خار - شاید (۴) نوعی گل - تا زمانی که
- ۲- نام پدیدآورنده «قابوسنامه» چیست؟ این کتاب چه موضوعی دارد؟ (۵/۰ نمره)
- (۱) قابوس دوم، تمثیل و حکمت (۲) قابوس بن اسکندر، تربیتی (۳) اسکندر، اخلاقیات (۴) عنصرالمعالی، اخلاقی و تربیتی
- ۳- مضارع مستمر از فعل «شاید خوانده باشی» در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)
- (۱) داری می‌خوانی (۲) شاید بخوانی (۳) دارم می‌خوانم (۴) داشتی می‌خواندی
- ۴- منظور نویسنده از «گوهر تن و گوهر اصل» در عبارت زیر چیست؟ (۵/۰ نمره)
- «جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر اصل بهتر بود»
- (۱) قابلیت فردی - استواری (۲) اصالت و نژاد - توانمندی (۳) توانایی ذاتی - نژاد و نسب (۴) قابلیت وجود - ارزشمندی
- * درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص کنید. (۵/۱ نمره)
- ۵- عبارت «در هر که این دو گوهر یابی، چنگ در وی زن» آرایه کنایه دارد. درست نادرست
- ۶- «چون» در جمله «چون باز پرسند، جز راست مگوی» به معنای چگونه است. درست نادرست
- ۷- خواجه نصیر توسی در اخلاق ناصری، سخنان افلاطون و ارسطو را در حکمت عملی بررسی نمود. درست نادرست
- ۸- با مرتب کردن حروف درهم‌ریخته درون کمانک‌ها، جاهای خالی را کامل کنید. (۱ نمره)
- الف. صبر کند تا آن سخن، تمام شود، پس جواب خود بگوید بروجهی که در طعن نکند. (ت د م ق)
- ب. اگر سؤال از جماعتی کنند که او داخل آن جماعت بود بر ایشان ننماید. (ق ت س ب)
- ۹- درباره کاربرد حرف «را» در گزینه‌های زیر توضیح دهید. (۱ نمره)
- پ. بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را () ت. امیر خراسان را پرسیدند که ... ()
- ۱۰- برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بیاورید. (۵/۱ نمره)
- ت. تهمت (/) ج. قانع (/) چ. ترقی (/)
- ۱۱- واژه‌های «پرهیزگار» و «پرهیزکار» را از نظر معنی و ساختمان واژه (ساده - وندی - مرکب) بررسی کنید. (۱ نمره)
- ح.
- ۱۲- موارد خواسته شده را بنویسید. (۱ نمره)

خ. مضارع اخباری، سوم شخص مفرد از مصدر گستردن: د. مضارع التزامی، اول شخص جمع از مصدر افزودن:

۱۳- زمان و نوع فعل‌های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

ذ. اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد، صحبت هیچ کس را به کار نیاید.

ر. اگر طالب علم باشی، پرهیزگار و قانع باش و علم‌دوست و بردبار و کم‌سخن و دوراندیش

۱۴- مفهوم کنایی عبارت‌های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

ز. از دست مگذار که وی همه را به کار آید ژ. کسی را که پند نشنود که او خود اوفند

۱۵- مفهوم عبارت «داد ده تا داد یابی» را توضیح دهید. (۱ نمره)

س.

۱۶- حکایت زیر از «چهارمقاله نظامی عروضی» برگزیده شده است. آن را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۳ نمره)

امیر خراسان را پرسیدند که تو فردی فقیر و بی چیز بودی و شغلی پست داشتی به امیری خراسان چون افتادی؟ گفت: روزی دیوان
حنظله بادغیسی همی خواندم، بدین دو بیت رسیدم:

مهتری گر به کام شیر در است

شو خطر کن ز کام شیر بجوی

یا بزرگی و عزّ و نعمت و جاه

یا چو مردانت مرگ رویاروی

داعیه‌ای در باطن من پدید آمد که به هیچ وجه در آن حالت که اندر بودم، راضی نتوانستم بود. دارایی‌ام بفروختم و اسب خریدم و

از وطن خویش رحلت کردم. به دولت صفاریان پیوستم. هر روز بر شکوه و شوکت و لشکر من افزوده می‌گشت و اندک اندک کار من

بالا گرفت و ترقی کرد تا جمله خراسان را به فرمان خویش درآوردم. اصل و سبب، این دو بیت بود.

ش. برای هر کدام از واژه‌های مشخص شده یک مترادف بیاورید.

.....

ص. از حکایت، دو آرایه پیدا کنید. (با ذکر جمله یا بیت)

.....

ض. واژه‌ای از متن بیابید که تحول معنایی یافته باشد. سپس معنای آن را در گذشته و امروز مقایسه کنید.

.....

۱۷- شعرها و عبارت‌های زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (۳ نمره)

ط. در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید و اگر از او پوشیده دارند، استراق سمع نکند

.....

ظ. اقوام روزگار به اخلاق زنده‌اند

قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است

.....

ع. کم گوی و به جز مصلحت خویش مگوی

چیزی که نپرسند تو از پیش مگوی